

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Юридичний факультет
 Кафедра конституційного і адміністративного права

УЗГОДЖЕНО
 Декан ЮФ

 І. Сопілко

«12» 09 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Гудманя

2019 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
 «Правові основи забезпечення кібербезпеки України»

Галузь знань 26 «Цивільна безпека»
 Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»
 Освітньо-професійна програма: «Правоохоронна діяльність»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КІр	Форма сем. контролю
Денна:	1	120/4,0	17	17	-	86	1 д/з-1с	-	іспит 1с
Заочна	1	120/4,0	6	6	-	108	1 к-1с	-	іспит 1с

Індекс: РМ-9-262/19-2.1.4
 Індекс: РМ-12-262/19-2.1.4

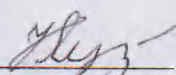
СМЯ НАУ РП 13.01.02-01-2019

Робочу навчальну програму дисципліни «Правові основи забезпечення кібербезпеки України» розроблено на основі робочого навчального плану № РМ-9-262/19 підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», ОПП «Правоохоронна діяльність», та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробили:

професор кафедри конституційного
та адміністративного права _____ І. Сопілко

професор кафедри конституційного
та адміністративного права _____ Ю. Кунєв

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри конституційного і адміністративного права, протокол № 13 від "28" 08 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Ю. Пивовар

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» та освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» – кафедри кримінального права і процесу, протокол № 8 від 11 09 2019 р.

Завідувач кафедри _____ С. Лихова

Робочу навчальну програму обговорено і схвалено на засіданні науко.-методично-редакційної ради юридичного факультету, протокол № 7 від «12» 09 2019 р.

Голова НМРР _____ В. Вишновецький

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ.....	4
1. Пояснювальна записка.....	4
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	6
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг.....	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	7
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг.....	8
2.4.1. Домашнє завдання.....	8
2.4.2 Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.4.4 Перелік питань для підготовки до екзамену.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.....	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням № 070 від 10.07.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль висококваліфікованого фахівця-юриста.

Метою викладання дисципліни є засвоєння основних положень правового регулювання інформаційної діяльності у сфері забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки та сутності її здійснення в умовах глобалізації інформаційного простору та побудови інформаційного суспільства та трансформаційних змін, які відбуваються у європейській та світовій системах забезпечення безпеки, захисту інформаційної діяльності, інформаційних ресурсів, що знайшли відображення у нормативно-правових актах, науці, практиці.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- теоретичне визначення основ інформаційної та кібернетичної безпеки;
- властивостей інформації та її впливу на свідомість та поведінку людини, суспільства, сучасних механізмів та інструментарію маніпулювання свідомістю
- вивчення інформаційного законодавства як правової бази забезпечення інформаційної безпеки в умовах розбудови інформаційного суспільства та змін, які відбуваються у європейській та світовій системах забезпечення безпеки;
- формування у студентів навичок щодо застосування норм інформаційного права у практичній діяльності забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки..

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- орієнтуватися у законодавстві та спеціальній літературі;
- порівнювати національне законодавство з міжнародними стандартами;
- керуватися принципами права при виконанні своїх професійних обов'язків.

Навчальна дисципліна «Правові основи забезпечення кібербезпеки України» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Правове забезпечення публічного адміністрування», «Наукові основи правотворчості та юридичної техніки», «Актуальні проблеми кримінального права».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Правовий режим забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. Правовий режим забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки

Тема 1. Основи інформаційної та кібернетичної діяльності. Інформація. Природа інформації. Роль і місце інформації у життєдіяльності людини, суспільства. Засоби передачі та сприйняття інформації. Поняття «дані», «відомості», «інформація». Співвідношення «право держави» та «право людини» на інформацію. Властивості інформації. Вплив інформації на свідомість та поведінку людини. Законодавче визначення типів та видів інформаційних ресурсів. Законодавче забезпечення доступу до інформаційних ресурсів. Законодавче обмеження доступу до інформаційних ресурсів. Законодавчі акти: «Про інформацію», «Про друковані засоби масо-

вої інформації (пресу) в Україні» та «Про доступ до публічної інформації». Сутність та поняття змісту інформаційної діяльності. Правове визначення інформаційної діяльності. Складові інформаційної діяльності. Інформаційна діяльність як об'єкт безпеки. Взаємозв'язок інформаційної діяльності та інформаційної безпеки.

Тема 2. Кіберсоціалізація. Інформаційна безпека в умовах кіберцивілізації.

Витоки та сутність кіберсоціалізації Соціальні мережі. Мережна мобілізація (мобілізація користувачів Інтернету через соціальні мережі). Наслідки кіберсоціалізації. Сутність поняття «кіберцивілізація». Потенційні загрози кіберцивілізації для людства. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки». Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки. Основні риси інформаційного суспільства. Передумови успішності розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Тема 3. Безпека інформаційної діяльності. Інформаційна безпека. Кібербезпека.

Визначення поняття «інформаційна безпека». Визначення об'єктів інформаційної безпеки. Ієрархія об'єктів інформаційної безпеки. Основні положення і доктрини інформаційної безпеки України. Брехня, обман та дезінформація як головні чинники маніпуляції. Маніпулювання свідомістю за допомогою засобів масової інформації. Особливості захисту сучасної інфосфери в умовах стороннього кібернетичного впливу. Соціальний фактор у проблемі забезпечення інформаційної і кібербезпеки. Соціальні мережі: особливості, основні поняття та визначення. Моніторинг соціальних мереж — цілі та способи реалізації. Поняття соціотехнічної системи та її властивостей. Забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет.

Тема 4. Правові основи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах

Доступ до інформації в системі Забезпечення захисту інформації в системі. Повноваження державних органів у сфері захисту інформації в системах. Особливості організації захисту інформації в автоматизованих (комп'ютерних) системах. Правові аспекти захисту інформації в автоматизованих системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Національна система конфіденційного зв'язку. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах

Тема 5. Основні засади забезпечення кібербезпеки України

Основні поняття пов'язані із забезпеченням кібербезпеки України. Правові основи забезпечення кібербезпеки України. Об'єкти кібербезпеки та кіберзахисту. Суб'єкти забезпечення кібербезпеки. Принципи забезпечення кібербезпеки. Національна система кібербезпеки. Функціонування національної системи кібербезпеки, реагування на комп'ютерні надзвичайні події України. Державно-приватна взаємодія у сфері кібербезпеки. Міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки. Контроль за законністю заходів із забезпечення кібербезпеки України. Вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури.

Тема 6. Стратегія кібербезпеки України

Мета, завдання і принципи стратегії. Загрози кібербезпеці. Кібератаки та кібертероризм: поняття і визначення. Національна система кібербезпеки, основні суб'єкти забезпечення кібербезпеки. Пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України. Розвиток безпечного, стабільного і надійного кіберпростору. Кіберзахист державних електронних інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури. Кіберзахист критичної інфраструктури. Розвиток потенціалу сектору безпеки і оборони у сфері забезпечення кібербезпеки.

Тема 7. Кіберзлочинність.

Поняття кіберзлочинності. Співвідношення понять «комп'ютерна злочинність» та «кіберзлочинність». Міжнародно-правові основи протидії кіберзлочинності. Конвенція Ради Європи № 994-575 від 23.11.01. Правопорушення проти конфіденційності. Правопорушення, пов'язані з комп'ютерами. Правопорушення, пов'язані зі змістом. Правопорушення, пов'язані з

	Система менеджменту якості, Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи забезпечення кібербезпеки України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-01-2019
		стор. 6 з 12	

порушенням авторських та суміжних прав, відповідальність і санкції. Загальні положення процедур. Юрисдикція. Загальні принципи міжнародного співробітництва. Загальні принципи взаємної допомоги. Взаємна допомога щодо повноважень на розслідування.

Тема 8. Розвиток законодавства у сфері кібербезпеки. Правоохоронна діяльність у сфері кібербезпеки.

Перспективи і напрямки розвитку вітчизняного законодавства у сфері кібербезпеки. Складні порушень законодавства у сфері кібербезпеки. Стан правового регулювання охорони та захисту інформації. Відповідальність за порушення законодавства у сфері кібербезпеки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Правовий режим забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки»										
1.1	Основи інформаційної та кібернетичної діяльності	1 семестр				1 семестр				
		11	2	2	7	11	1	2	8	
1.2	Кіберсоціалізація. Інформаційна безпека в умовах кіберцивілізації	11	2	2	7	11	1	–	10	
1.3	Безпека інформаційної діяльності. Інформаційна безпека. Кібербезпека	11	2	2	7	11	–	–	11	
1.4	Правові основи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах	11	2	2	7	11	2	–	9	
1.5	Основні засади забезпечення кібербезпеки України	11	2	2	7	11	–	–	11	
1.6	Стратегія кібербезпеки України	11	2	2	7	11	1	–	10	
1.7	Кіберзлочинність	11	2	2	7	11	1	2	8	
1.8	Розвиток законодавства у сфері кібербезпеки. Правоохоронна діяльність у сфері кібербезпеки.	13	3	2	8	13	–	1	12	
1.9	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	8	–	–	8	8	–	–	8	
1.10	Модульна контрольна робота №1	22	–	1	21	22	–	1	21	
Усього за модулем №1		120	17	17	86	120	6	6	108	
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108	

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Основи інформаційної та кібернетичної діяльності	1 семестр		1 семестр	

1	2	3	4	5	6
		2	2	1	6
1.2	Кіберсоціалізація. Інформаційна безпека в умовах кіберцивілізації	2	2	1	4
1.3	Безпека інформаційної діяльності. Інформаційна безпека. Кібербезпека	2	2	–	5
1.4	Правові основи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах	2	2	–	5
1.5	Основні засади забезпечення кібербезпеки України	2	2	–	7
1.6	Стратегія кібербезпеки України	2	2	1	5
1.7	Кіберзлочинність	2	2	1	5
1.8	Розвиток законодавства у сфері кібербезпеки. Правоохоронна діяльність у сфері кібербезпеки	3	2	–	6
Усього за модулем №1		17	16	6	48
Усього за навчальною дисципліною		17	16	6	48

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Основи інформаційної та кібернетичної діяльності	1 семестр		1 семестр	
		2	5	2	4
1.2	Кіберсоціалізація. Інформаційна безпека в умовах кіберцивілізації	2	5	-	6
1.3	Безпека інформаційної діяльності. Інформаційна безпека. Кібербезпека	2	5	-	5
1.4	Правові основи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах	2	5	–	5
1.5	Основні засади забезпечення кібербезпеки України	2	5	–	5
1.6	Стратегія кібербезпеки України	2	5	–	5
1.7	Кіберзлочинність	2	5	2	5
1.8	Розвиток законодавства у сфері кібербезпеки. Правоохоронна діяльність у сфері кібербезпеки	2	6	1	6
1.9	Модульна контрольна робота №1	1	21	1	21
Усього за модулем №1		17	60	6	60
Усього за навчальною дисципліною		17	60	6	60

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	16	38
2.	Підготовка до практичних занять	39	41
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	21	21

4.	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	8	8
Усього за навчальною дисципліною		86	108

2.4.1. Домашнє завдання .

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Завдання ДЗ полягає у вивченні інформаційного законодавства як правової бази забезпечення кібербезпеки в умовах розбудови інформаційного суспільства та змін, які відбуваються у європейській та світовій системах забезпечення безпеки. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у 1 семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.4.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з оцінки кібербезпеки.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Кормич Б.А. Інформаційне право [Текст]: підручник / Б.А. Кормич. – Х.: БУРУН І К, 2011. – 334 с.

3.2.2. Сопілко І.М. Інформаційне право / І. Сопілко // Практикум для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» – К.: НАУ, 2015. – 40с.

3.2.3. Інформаційна безпека. Навчальний посібник. Ч. 2 / С. В. Кавун, В. В. Носов, О. В. Манжай. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 196 с.

3.2.4. Довгань О.Д., Доронін І.М. Ескалация кіберзагроз національним інтересам України та правові аспекти кіберзахисту: монографія/О.Д. Довгань, І.М.Доронін; НАПрН України, НДІ-ІІІ – К.: Видавничий дім «АртЕк». – 2017. – 107с.

3.2.5. БСЛЯКОВ К. І, ОНОПРИСНКО С. Г., ШОПІНА І. М. Інформаційна культура в Україні: правовий вимір. Монографія / К. І. Бєляков, С. Г. Онупрієнко, І. М. Шопіна : за заг. ред. К. І. Бєлякова. – К.: КВІЦ, 2018. – 169 с.

3.2.6. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: монографія / І. В. Арістова, О. А. Баранов, О. П. Дзьобань та ін.; за заг. ред. проф. К. І. Белякова. Київ: КВІЦ, 2019. 344 с.

3.2.7. Заярний О. А. Правове забезпечення розвитку інформаційної сфери України: адміністративно-деліктний аспект : монографія / О. А. Заярний. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 700 с.

3.2.8. Бурячок. В. Л. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект: підручник / [В. Л. Бурячок, В. Б. Толубко, В. О. Хорошко, С. В. Толюпа]; за заг. ред. д-ра техн. наук, професора В. Б. Толубка.— К.: ДУТ, 2015.— 288 с.

Допоміжна література

3.2.9. Загальні вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури // ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 518

3.2.10. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах // Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. N 373.

3.2.11. Стратегія кібербезпеки України // Затверджено Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96/2016

3.2.12. Сопілко І.М. Інформаційні правовідносини за участю органів державної влади України : монографія / І.М. Сопілко. – К. : МП Леся, 2013. – 220 с.

3.2.13. Сопілко І.М. Захист авторських прав в мережі інтернет : монографія / І.М.Сопілко, О.В.Пономаренко, - К. : Комп'ютерпрес, 2013. – 247 с.

3.2.14. Сопілко І.М., Кір'ян В.О., Ліпкан В.А. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні / І.М.Сопілко,В.О. Кір'ян, В.А.Ліпкан // К. : ФОП О.С.Ліпкан, 2015. – 664 с.

3.2.15. Сопілко І.М. Правове регулювання захисту персональних даних в Україні: порівняльно-правове дослідження: Монографія. / І. Сопілко, А.Тунік А. // – К.: МП Леся, 2014. – 240 с.

3.2.16. Сопілко І.М. Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації : Монографія. / І. Сопілко //Державна інформаційна політика України: стан та шляхи реалізації: Монографія. – К.: МП Леся, 2014. – 424 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.icao.int>

3.3.2. <http://www.iata.org>

3.3.3. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Виконання завдань на практичних заняттях	1 семестр	1 семестр
	5 б×6 = 30	10 б×3 = 30

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи забезпечення кібербезпеки України»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.02-01-2019
	стор. 10 з 13		
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	10	10	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>42 балів</i>	-	
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	20	
Усього за модулем №1	60	60	
Семестровий екзамен	40	40	
Усього за дисципліною	100		

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Екзаменаційна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання та захист домашнього завдання, (контрольної (домашньої) роботи)	Виконання модульної роботи	
5	9-10	9-10	18-20	Відмінно
4	8	8	15-17	Добре
3	6-7	6-7	12-14	Задовільно
менше 3	менше 6	менше 6	менше 12	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
54-60	54-60	Відмінно
45-53	45-53	Добре
36-44	36-44	Задовільно
Менше 36	Менше 36	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність залікової/екзаменаційної
рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
Екзамен.	Залікова / Екзамен.	
36-40	36-40	Відмінно
30-35	30-35	Добре
24-29	24-29	Задовільно
менше 24	менше 24	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання	
90-100	Відмінно
75-89	Добре
60-74	Задовільно
менше 60	Незадовільно

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)

35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.5).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E* тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.